

3 редакция		20/09/2023
WD--PLC-06	Сыбайлас жемқорлықта қарсы саясат	1 бөттөн 19 бетке дейін

**Сыбайлас жемқорлықта қарсы саясат
WD-PLC-06**

**Атырау
2023**

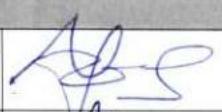
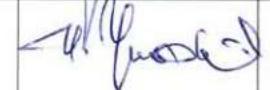
Осы құжатты «West Dala» «Вест Дала» ЖШС-нің жазбаша рұқсатының толық немесе ішінара көшіруге, көшіруге және таратуға болмайды.

Егер осы құжаттың титулдық бетінде басқаша көрсетілмесе, осы құжаттың басып шығарылған нұсқасы бақыланбайтын көшірме болып саналады

Осы құжатты қайта қарастырылған жоспарлы мерзімі-20/09/2026

3 редакция		20/09/2023
WD--PLC-06	Сыбайлас жемқорлықта қарсы саясат	2 беттен 19 бетке дейін

Келісу парағы

Лауазымы	Т.А.Ә.	Қолы	Күні
Әзірленді			
Комплаенс бөлімінің бастығы	Елубаев Ж.М.		13.11.2023
Тексеретін тұлғалар			
ББЖ менеджері	Сарсенгалиева А. А.		13.11.2023
Келісүші тұлғалар			
Корпоративтік даму жөніндегі директор	Хабиев Д.К.		13.11.2023
Құқықтық мәселелер жөніндегі департамент басшысы	Умирзахов Н.У.		13.11.2023
Бас директордың көмекшісі	Сагиндинков Б.		13.11.2023
Құқықтық қамтамасыз ету қызметінің бастығы	Тахиталиева К.К.		13.11.2023
Адами ресурстар және БҚ бөлімінің бастығы	Уралбаев С. А.		13.11.2023
Ішкі қауіпсіздік бөлімінің бастығы	Кузьмин В.Г.		13.11.2023

3 редакция		20/09/2023
WD--PLC-06	Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат	3 беттен 19 бетке дейін

Мазмұны

1. МАҚСАТЫ ЖӘНЕ ЖАЛПЫ ЕРЖЕЛЕРИ	4
2. ҚОЛДАНУ САЛАСЫ.....	5
3. АНЫҚТАМАЛАР МЕН ҚЫСҚАРТУЛАР	5
4. НОРМАТИВТІК ҚҰҚЫҚТЫҚ БАЗА	7
5. ЖАУАПКЕРШІЛІК	7
6. СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ ІС-ҚИМЫЛДЫҢ НЕГІЗГІ ҚАҒИДАТТАРЫ	9
7. СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚ ӘРЕКЕТТЕРІНІҢ ТӘҮЕКЕЛДЕРІНЕ ҚАРСЫ ІС-ҚИМЫЛ ЖӘНЕ АЛДЫН АЛУ ЖӨНІНДЕГІ ШАРАЛАР	10
8. САЯСИ МАҢЫЗЫ БАР АДАМДАРМЕН ЖӘНЕ ҚОҒАММЕН ӨЗАРА ІС-ҚИМЫЛ	12
9. СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚ ТӘҮЕКЕЛДЕРІН БАҒАЛАУ ЖӘНЕ БАСҚАРУ	13
10. САЯСАТТЫ ОРЫНДАМАҒАНЫ (ТИСІНШЕ ОРЫНДАМАҒАНЫ) ҮШІН ЖАУАПКЕРШІЛІК	14
11. ҚОРЫТЫНДЫ ЕРЕЖЕЛЕР	14
12. Өзгерістерді тіркеу парапты	19
13. Танысу парапты	19

3 редакция		20/09/2023
WD--PLC-06	Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат	4 беттен 19 бетке дейін

1. МАҚСАТЫ ЖӘНЕ ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕРИ

1.1. «West Dala» «Вест Дала» ЖШС (бұдан әрі - Компания) бизнесті орнықты дамытудың маңызды шарттарының бірі сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл және парақорлықтың алдын алу саласындағы қатынастарды реттейтін заңнаманы қатаң сақтау болып табылатынына сенімді.

1.2. Компания бизнесті жүргізудің адап емес және заңсыз тәсілдерін үзілді-кесілді қабылдамағаны туралы мәлімдейді және қазақстандық, шетелдік және халықаралық органдар мен ұйымдар ұсынған сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және алдын алу саласындағы қосымша міндеттемелерді өз еркімен қабылдайды.

1.3. Компанияның сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаты (бұдан әрі – Саясат) Компанияның сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы мақсаттары мен міндеттерін ашады, осы күрестің құқықтық негіздері мен негізгі қағидаттарын анықтайды, Компанияның сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі шараларын сипаттайты, сыбайлас жемқорлықтың алдын алады, қызметкерлер мен басқа да тұлғалардың сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы міндеттерін, сондай-ақ осы құжаттың ережелерін орындағаны (тиісінше орындағаны) үшін жауапкершілікті белгілейді.

1.4. Осы Саясат келесі мақсаттар үшін әзірленген:

- Компания қызметінің сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы қатынастарды реттейтін қазақстандық және шетелдік заңнама талаптарына, бизнесті жүргізу этикасының жоғары стандарттарына сәйкестігін қамтамасыз ету;
- Компания мен оның қызметкерлерін сыбайлас жемқорлық қызметіне тарту тәуекелдерін азайту;
- Компания қызметкерлері мен лауазымды тұлғаларында, акционерлерде, инвесторларда, контрагенттерде, мемлекеттік органдардың өкілдерінде, өзге де мұдделі тұлғаларда Компания туралы оның кез келген нысандары мен көріністеріндегі сыбайлас жемқорлықты жоққа шығаратын бірыңғай идеяны қалыптастыру;
- Компанияның Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі қызметін реттейтін жергілікті нормативтік база құру.

1.5. Осы Ереженің міндеттері:

- Компанияның сыбайлас жемқорлық пен алаяқтыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі мақсаттарын, міндеттері мен қағидаттарын айқындау;
- құқыққа қайшы әрекеттердің алдын алу, анықтау, жолын кесу және ашу, сондай-ақ оларды дайындастын, жасайтын немесе жасаған адамдарды анықтау және анықтау;
- негізгі сыбайлас жемқорлық тәуекелдері мен алаяқтық тәуекелдерін сәйкестендіру және оларды азайту және / немесе жою жөніндегі шараларды айқындау;
- сыбайлас жемқорлық пен алаяқтыққа қарсы іс-қимыл мақсатында Компанияның корпоративтік мәдениетін қалыптастыру;
- қолданылатын сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнама негізінде Компанияда сыбайлас жемқорлыққа қарсы рәсімдерді енгізу және оларды Компания қызметкерлеріне және өзге де мұдделі тұлғаларға жеткізу;
- Компания қызметкерлері мен лауазымды тұлғаларының саясатта бекітілген қағидаттарды, шектеулер мен талаптарды сақтау міндетін белгілеу;
- сыбайлас жемқорлық фактілері туралы хабарлау үшін ақпараттық арналарды қамтамасыз ету;
- Компанияда сыбайлас жемқорлықтың алдын алу бойынша қабылданған шараларды түсіндіру.

1.6. Бұл Саясат компанияның бизнесті жүргізудің жоғары этикалық стандарттарына және іскерлік беделін сақтауға деген үмтілілісін көрсетеді. Компания сыбайлас жемқорлық оның бизнесі мен құндылықтарына қауіп төндіреді деп есептей отырып, оның адап және адап үйім ретіндегі беделі оның

З редакция		20/09/2023
WD--PLC-06	Сыбайлас жемқорлықта қарсы саясат	5 беттен 19 бетке дейін

ең құнды активтерінің бірі екенін мойындаиды. Компанияның сыбайлас жемқорлықта қарсы іс-қимылға қатысты берік ұстанымы бизнесті жүргізудің іргелі қағидаттарының бірі болып табылады.

1.7. Компания қызметкердің және/немесе лауазымды адамның өміріне немесе деңсаулығына қауіп төнген жағдайларды қоспағанда, бүкіл алем бойынша тікелей немесе үшінші тұлғаларды тарту (делдалдық) арқылы жүзеге асырылатын кез келген нысандағы сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар немесе парапорлықтар жасауға тыйым салады. Компания сыбайлас жемқорлықты қабылдамау туралы ашық мәлімдейді және сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтардың алдын алу саласындағы қосымша міндеттемелерді өз еркімен қабылдайды.

1.8. Компания қызметкерлер мен Компанияның лауазымды тұлғаларына Компания атынан саяси ықпалы бар тұлғаларға ынталандыру төлемдерін жасауға, оның ішінде делдалдар арқылы мұндай төлемдерді жүзеге асыруға қатаң тыйым салады.

1.9. Бұл Саясат Компанияның интернет желісіндегі ресми веб-сайтында және «ББЖ құжаттамасы» желілік папкасында орналастырылады.

2. ҚОЛДАНУ САЛАСЫ

2.1. Осы Саясатты Компанияның барлық қызметкерлері мен лауазымды тұлғалары орындауы міндетті.

2.2. Егер ішкі нормативтік құжаттарда Компания немесе елдің заңнамасы Компанияның орналасқан жері осы Саясаттың талаптарына қарағанда қатаң талаптарды белгілесе, онда Компанияның ішкі нормативтік құжаттарының ережелері немесе заңнама талаптары қолданылады.

2.3. Компания өз Контрагенттеріне осы Саясаттың талаптарын ұстануға және өз қызметкерлерінің Саясат талаптарын сақтауын қамтамасыз етуге кеңес береді.

3. АНЫҚТАМАЛАР МЕН ҚЫСҚАРТУЛАР

Белсенді парақорлық	Пара беру, үәде беру, рұқсат беру немесе төлеу (тікелей немесе жанама), сондай-ақ осы мінез-құлыққа көмектесу немесе ықпал ету.
Жақын туыстар	Ата-аналар (ата-ана), балалар, асырап алушылар, асырап алынғандар, ата-анасы бір және ата-анасы бөлек аға-інілері мен апа-сіңлілері, атасы, әжесі, немерелері.
Пара	Пара берушінің мүддесі үшін саяси маңызы бар адам қабылдаған материалдық құндылықтар (заттар немесе ақша) немесе кез-келген мүліктік пайда немесе қызмет.
Лауазымдық тұғалар	«Пара беру» термині мемлекеттік қызметкердің пара алуын білдіреді, ал «Коммерциялық пара» термині әдетте коммерциялық үйым қызметкерінің пара алуын білдіреді.
КОМПАНИЯ	1) «Сыбайлас жемқорлықта қарсы күрес туралы» Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 18 қарашадағы № 410-V ҚРЗ Заңының 1-бабының 2-1) тармақшасына сәйкес Компанияның өзге де құқықтық актісін немесе құжатын, КОМПАНИЯ атынан әрекет етуге үәкілдеп тұла;
Коммерциялық пара беру	2) Бас директор немесе оны алмастыратын тұлға. «WEST DALA» «ВЕСТ ДАЛА» ЖШС
Контрагент	Коммерциялық немесе өзге де үйымда басқару функцияларын орындағыштың адамға ақшаны, бағалы қағаздарды немесе өзге де мүлікті заңсыз беру, сондай-ақ оған өзінің қызметтік жағдайын пайдаланғаны үшін мүліктік сипаттағы қызметтерді заңсыз көрсету, сондай-ақ пара беруді жүзеге асыратын адамның мүддесі үшін қызмет бойынша жалпы қамқоршылық немесе жол бермеу.
	Компания шарт/келісім жасасқан не жасасуды жоспарлап отырған жеке

3 редакция		20/09/2023
WD--PLC-06	Сыбайлас жемқорлықта қарсы саясат	6 беттен 19 бетке дейін

Мұдделер қақтығысы

немесе заңды тұлға.

Коррупция

Жауапты лауазымды атқаратын адамдардың, мемлекеттік функцияларды орындауға үәкілеттік берілген адамдардың, оларға теңестірілген адамдардың, лауазымды адамдардың жеке мұдделері мен олардың лауазымдық өкілеттіктері арасындағы қайшылық, бұл ретте аталған адамдардың жеке мұдделері олардың өз лауазымдық міндеттерін орындаудына және (немесе) тиісінше орындаудына әкел соғуы мүмкін.

Коррупциялық бұзушылық

Құқық

Жауапты мемлекеттік лауазымды атқаратын адамдардың, мемлекеттік функцияларды орындауға үәкілеттік берілген адамдардың, мемлекеттік функцияларды орындауға үәкілеттік берілген адамдарға теңестірілген адамдардың, лауазымды адамдардың өздерінің лауазымдық (қызметтік) өкілеттіктерін және олармен байланысты мүмкіндіктерді жеке өзі немесе делдалдар арқылы өздері үшін мүліктік (мүліктік емес) игіліктер мен артықшылықтар алу немесе алу мақсатында заңсыз пайдалануы немесе үшінші тұлғаларға, сол сияқты осы тұлғаларға игіліктер мен артықшылықтар беру арқылы пара беру.

Пассивті парақорлық

Сыбайлас жемқорлық белгілері бар, заңмен әкімшілік немесе қылмыстық жауапкершілік белгіленген заңсыз кінәлі әрекет (әрекет немесе әрекетсіздік).

Саяси маңызды тұлға

Тікелей немесе жанама түрде пара алу немесе алуды сұрау, талап ету, келісім беру.

1) Мемлекеттік қызметші - Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен республикалық немесе жергілікті бюджеттерден не Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің қаражатынан мемлекеттік органды ақы төленетін мемлекеттік лауазымды атқаратын және мемлекеттің міндеттері мен функцияларын іске асыру мақсатында лауазымдық өкілеттіктерін жүзеге асыратын Қазақстан Республикасының азаматы;

2) лауазымды адам - билік өкілінің функцияларын тұрақты, үақытша немесе арнайы өкілеттік бойынша жүзеге асыратын не мемлекеттік органдарда үйімдыш-әкімдік немесе әкімшілік-шаруашылық функцияларды орындашынан адам;

3) шетелдік лауазымды адам - шетелдік жария жиналыш мүшелерін, халықаралық үйімдердың лауазымды адамдарын, халықаралық парламенттік жиналыш мүшелерін, шет мемлекеттің судьяларын және халықаралық сottың лауазымды адамдарын, сондай-ақ шет мемлекеттің Қарулы күштері мен өзге де әскери құралымдарындағы лауазымды адамдарды қоса алғанда, шет мемлекеттің лауазымды адамы.

Парақорлықта делдалдық /коммерциялық пара беру делдалдығы

Пара берушінің/коммерциялық пара беру нысанасын беретін адамның немесе пара алушының/коммерциялық пара алу нысанасын алатын адамның тапсырмасы бойынша параны/коммерциялық пара беру нысанасын (заңсыз сыйақыны) тікелей беру не пара берушіге және (немесе) пара алушыға/қатысушы тұлғаларға пара алу және беру туралы келісімге қол жеткізуге не олардың арасындағы Келісімді іске асыруға өзге де ықпал ету.

Сыбайлас жемқорлықта қарсы іс-қимыл

Сыбайлас жемқорлықта қарсы іс-қимыл субъектілерінің өз өкілеттіктері шегінде сыбайлас жемқорлықтың алдын алғы, оның ішінде қоғамда сыбайлас жемқорлықта қарсы мәдениетті

3 редакция		20/09/2023
WD--PLC-06	Сыбайлас жемқорлықта қарсы саясат	7 беттен 19 бетке дейін

қалыптастыру, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды анықтау және жою, сондай-ақ сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды анықтау, жолын кесу, ашу және тергеу және олардың салдарын жою жөніндегі қызметі.

Сыбайлас жемқорлық қызметі тәуекелдерінің алдын алу

Қызметкер

Тұыстар

Жауапты тұлға

Ұнталандыру төлемдері

Компанияға сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарға жол бермеуді қамтамасыз ететін ішкі құжаттармен регламенттелген корпоративтік мәдениет, Ұйымдық құрылым элементтерін, қағидалар мен рәсімдерді енгізуге бағытталған іс-шаралар.

Компаниямен еңбек қатынастарында тұратын және еңбек шарты бойынша жұмысты тікелей орындағының жеке тұлға.

Жұбайының туған және тұмаған ағалары мен апалары, ата-аналары мен балалары.

Мұдделер қақтығысы тізілімінің сақталуына, жүргізілуіне, жүргізілуін бақылауына, дұрыстығына мониторинг жүргізуге жауапты комплаенс бөлімінің маманы.

Әдеттегі ресми іс-әрекеттерді жеделдешту мақсатында саяси маңызы бар адамдардың пайдасына төлемдер (мысалы, рұқсаттар, лицензиялар немесе өзге де ресми құжаттамалар беру; визалар, жұмысқа рұқсаттар және өзге де көші-қон құжаттамаларын беру; тауарларды қеденнен босатуға рұқсат алуғы жеделдешту; жылжымайтын мүлікті немесе көлік құралдарын мемлекеттік тіркеуді жеделдешту; коммуналдық немесе өзге де қызметтер көрсету кезінде жеделдешту (мысалы, телекоммуникация, қауіпсіздік) және басқалар.

4. НОРМАТИВТІК ҚҰҚЫҚТЫҚ БАЗА

4.1. Осы Саясат Қазақстан Республикасының заңнамасын, Халықаралық сыбайлас жемқорлықта қарсы заңнаманы және Компанияның ішкі нормативтік құжаттарын ескере отырып жасалды.

4.2. Осы Ережені жасау кезінде мынадай құжаттардың мазмұны ескерілді:

- Біріккен Ұлттар Ұйымының Сыбайлас жемқорлықта қарсы конвенциясы (Нью-Йорк қаласында (АҚШ) 2003 жылғы 31 қазанда БҰҰ Бас Ассамблеясының 58-ші сессиясының пленарлық отырысында қабылданды, Қазақстан Республикасының 2008 жылғы 4 мамырдағы N 31-IV Заңы ратификацияланды);

- Қазақстан Республикасының 2014 жылғы 3 шілдедегі Қылмыстық кодексі;
- "Сыбайлас жемқорлықта қарсы іс-қимыл туралы" 2015 жылғы 18 қарашадағы Қазақстан Республикасының Заңы;

- Компанияның іскерлік этика кодексі;

4.3. Коммерциялық ұйымдарға қатысты бөлікте көрсетілген актілердің негізгі талаптары:

- пара беруге немесе коммерциялық пара беруге тыйым салу;
- саяси маңызы бар адамдарға пара беруге тыйым салу;
- медиацияға тыйым салу;
- пара алуға немесе коммерциялық пара алуға тыйым салу.

5. ЖАУАПКЕРШІЛІК

5.1. Компанияның қызметкерлері / лауазымды тұлғалары өздерінің қызметтік міндеттерін орындау кезінде келесі шараларды орындауы тиіс:

5.1.1. Сыбайлас жемқорлықта қарсы саясатпен танысу және саясатты сақтау туралы міндеттемеге қол қою. Міндеттеме осы Саясатқа № 1 қосымшаға сәйкес нысан бойынша еңбек шартына қосымша түрінде ресімделеді;

3 редакция		20/09/2023
WD--PLC-06	Сыбайлас жемқорлықта қарсы саясат	8 беттен 19 бетке дейін

5.1.2. Сыбайлас жемқорлықта жол берілмейтін мінез-құлыштың негізгі үғымдары мен мысалдары келтірілген № 2 қосымшаға сәйкес жадынаманы басшылықта алу;

5.1.3. Қызметкердің іскерлік қасиеттерін бағалау кезінде, оның ішінде оны жоғары түрған лауазымға тағайындаған жағдайда, өзге де кадрлық мәселелерді шешу кезінде Сыбайлас жемқорлықта қарсы саясаттың және осы Ереженің сақталуын ескеру;

5.1.4. Саясатта көзделген шектеулер мен талаптарды, оның ішінде сыйлықтар беруге, алуға; өкілдік шығыстарды, қайырымдылық және демеушілік қызметті жүзеге асыруға; саяси қызметке қатысуға; мемлекет өкілдерімен, саяси маңызы бар тұлғалармен және қоғамдық үйімдармен, контрагенттермен, делдалдармен, үшінші тұлғалармен өзара іс-қимылға; мұдделер қақтығысын болдырмауға; есептілік жүргізуге қатысты талаптарды қатаң сақтауға;

5.1.5. Келесі әрекеттерге қатаң тыйым салу:

- Сыбайлас жемқорлық әрекеттеріне қатысу, оның ішінде Саяси маңызы бар адамдарға пара ұсынбау, үәде беру, беру;
- Пара сұрау және алу (коммерциялық пара беру);
- Контрагенттердің немесе Контрагенттердің Қызметкерлерге/Лауазымды тұлғаларға Коммерциялық пара беруіне қатысу;
- Кез келген нысанда, оның ішінде ақша қаржаты немесе олардың баламалары, құндылықтар, қызметтер немесе мүліктік және мүліктік емес сипаттағы өзге де пайда түрінде, қандай да бір тұлғаларға және коммерциялық және коммерциялық емес үйімдарды қоса алғанда, билік органдары мен жергілікті өзін-өзі басқару органдары, саяси маңызы бар адамдар, өздері үшін, компания үшін немесе үшінші тұлғалар үшін пайда табу мақсатында қандай да бір тұлғалардан немесе үйімдардан әкімшілік, бюрократиялық және өзге де формальдылықтарды оңайлату үшін төлемдер жасауға.

5.1.6. Компанияның Лауазымды тұлғалары өздерінің қызметтік міндеттерін орындау кезінде Компанияның контрагенттерінен және басқа да үшінші тұлғалардан пара алуға және өтініштерге қатаң тыйым салуды қатаң сақтауы тиіс;

5.1.7. Компанияның өзге де ішкі нормативтік құжаттарында (Сыбайлас жемқорлықта қарсы саясатқа қайшы келмейтін бөлігінде) белгіленген Сыбайлас жемқорлықта қарсы сипаттағы талаптар мен шектеулерді сақтау.

5.2. Компанияның қызметкерлері/лауазымды тұлғалары контрагенттермен өзара әрекеттесу кезінде:

1) Искерлік қатынастарды адаптациялық және адаптациялық жүргізетін контрагенттермен искерлік қатынастарды орнатуға және сақтауға, өз беделіне сақтауға, шаруашылық қызметті жүргізу кезінде жоғары этикалық стандарттарға қолдау көрсетуге, Сыбайлас жемқорлықта қарсы іс-қимыл жөніндегі өз шараларын іске асыруға құқығы бар.

5.3. Комплаенс бөлімі жаупты:

5.3.1. Осы ережені енгізу, контрагенттермен қарым-қатынас барысында Компанияның Сыбайлас жемқорлық қызметіне тарту тәуекелін және өзге де жосықсыз тәжірибелерді төмендету мақсатында контрагенттерді тексеру (олардың беделі, нарықтағы қызмет үзақтығы, Сыбайлас жемқорлық жанжалдарына қатысу және т.б. сияқты әлеуетті контрагенттер туралы ашық қолжетімді мәліметтерді жинауды және талдауды қоса алғанда).

5.3.2. Компанияның ресми веб-сайтында Компанияда қабылданатын Сыбайлас жемқорлықтың алдын алу шаралары туралы ақпаратты орналастыру;

5.3.3. Сыбайлас жемқорлықта қарсы саясатты және осы Ережені өзектендіру;

5.3.4. Саясат ережелеріне оқытуды үйімдастыру.

5.3.5. Құқықтық қатынастар департаменті жаупты:

3 редакция		20/09/2023
WD--PLC-06	Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат	9 беттен 19 бетке дейін

Контрагенттермен жасалатын шарттарға сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттарды сақтау туралы ережелерді - № 3 қосымшада көзделген нысан бойынша сыбайлас жемқорлыққа қарсы ескертпені енгізу.

6. СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ НЕГІЗГІ ПРИНЦИПТЕР

Компания өз қызметі шеңберінде сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың мынадай қағидаттарын басшылыққа алады:

6.1. «нөлдік толеранттылық» қағидаты (кез келген нысанда және көріністе сыбайлас жемқорлықты қабылдамау) – Компанияның қызметкерлері мен лауазымды адамдары, сондай-ақ компания атынан және/немесе оның мүддесі үшін әрекет ететін өзге де тұлғалар үшін тікелей немесе жанама түрде, жеке өзі немесе қандай да бір делдалдық арқылы белгілі бір елде бизнес жүргізу практикасына қарамастан сыбайлас жемқорлық әрекеттеріне қатысуға толық тыйым салу;

6.2. «Жеке мысал» қағидаты - Компанияның лауазымды тұлғалары өз мінез-құлқымен Компания қызметкерлеріне бизнесті жүргізудің жоғары этикалық стандарттарын сақтау және ілгерілету және оның кез келген көрінісінде сыбайлас жемқорлықты қабылдамау бойынша үлгі көрсетеді;

6.3. тиісті тексеру қағидаты - сыбайлас жемқорлық қызметіне тартылуы мүмкін немесе сыбайлас жемқорлық көріністеріне төзімді контрагенттермен іскерлік қатынастардың тәуекелін азайту үшін Контрагент туралы қажетті және дұрыс ақпарат алуға бағытталған шаралар мен іс-қимылдар кешенін қабылдау;

6.4. сыбайлас жемқорлықтың алдын алу қағидаты – Компания сыбайлас жемқорлықтың алдын алу бойынша алдын алу шараларын алдын ала қабылдайды, яғни корпоративтік мәдениет элементтерін, үйімдық құрылымды, ең алдымен сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтауға және оларды барынша азайтуға бағытталған ережелер мен рәсімдерді енгізу;

6.5. жазаның бұлтартпастығы қағидаты - Компания корпоративтік басқарудың барлық деңгейлерінде алаяқтық пен сыбайлас жемқорлықтың кез келген нысандары мен көріністеріне бітіспес көзқарас туралы мәлімдейді. Кінәлі адамдарды жауапкершілікке тарту олардың лауазымына және Компаниядағы жұмыс мерзіміне және онымен өзге де қарым-қатынастарға қарамастан, Компанияның заңнамасында және ішкі құжаттарында белгіленген тәртіппен жүзеге асырылады;

6.6. мониторинг және бақылау – Компания сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және оған қарсы іс-қимыл бойынша енгізілген рәсімдердің мониторингін жүзеге асырады, олардың сақталуын бақылайды және оларды үнемі жетілдіріп отырады;

6.7. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс – қимыл саласындағы ынтымақтастық - Компаниясыбайлас жемқорлық проблемасының жалпы әлеуметтік сипатын және оған мемлекеттік саясат шеңберінде іске асырылатын іс-шаралар арқылы да, Компания қызметкерлері, лауазымды адамдары және Компания Контрагенттері тараپынан сыбайлас жемқорлыққа төзбеушілікті қалыптастыру жолымен де қарсыіс-қимыл қажеттілігін мойындайды;

6.8. қызметкерлердің сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс – қимылға тарту - Компания қызметкерлердің сыбайлас жемқорлықты оның кез келген нысандары мен көріністерінде қабылдамауының жеке үстанимын қалыптастыруды өз міндеттіне қояды. Осы мақсатта Компания үйімның барлық деңгейлерінде саясатты енгізу және оның мазмұнын өз қызметкерлерінің, сондай-ақ өзге де мүдделі тұлғалардың назарына жеткізу бойынша барлық қажетті шараларды қабылдайды. Компания саясаттың негізгі талаптарын тұрақты оқыту және оны практикада қолдану арқылы қызметкерлердің сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетінің деңгейін арттыруға жәрдемдеседі;

6.9. сенімді есеп беру қағидаты - Компанияда заңнама талаптары мен есеп беру құжаттамасын жүргізу ережелері қатаң сақталады. Шаруашылық өмірдің әрбір фактісі бастапқы есепке алу құжатымен ресімделуге тиіс. Бухгалтерлік, басқарушылық және есепке алуудың өзге де түрлерінің немесе растайтын құжаттардың деректерін бүрмалауға немесе бүрмалауға жол берілмейді.

З редакция		20/09/2023
WD--PLC-06	Сыбайлас жемқорлықта қарсы саясат	10 беттен 19 бетке

7. СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚ ӘРЕКЕТТЕРІНІҢ ТӘУЕКЕЛДЕРІНЕ ҚАРСЫ ІС-ҚИМЫЛ ЖӘНЕ АЛДЫН АЛУ ЖӨНІНДЕГІ ШАРАЛАР

7.1. Ақпараттандыру және оқыту

Компанияда жұмысқа жаңадан қабылданған, сыбайлас жемқорлық тәуекеліне ұшыраған процестерге тартылған компания қызметкерлерімен/лауазымды адамдарымен корпоративтік мәдениеттің тиісті деңгейін қалыптастыру үшін корпоративтік Әдел Кодексі және осы Ереже және онымен байланысты құжаттар бойынша кіріспе нұсқама жүргізіледі; компанияда жұмыс істейтін қызметкерлер/лауазымды адамдар үшін күндізгі және/немесе мерзімді ақпараттық тренингтер бетпе-бет немесе қашықтықтан еткізіледі.

Компанияның қызметкерлері / лауазымды адамдары тренингтер түрінде, сондай-ақ сырттай немесе қашықтықтан оқыту түрінде Компанияның веб-сайтында және ішкі ресурстарда ашық қолжетімді осы Саясатпен танысу арқылы оқудан өтеді.

7.2. Компанияның контрагенттері мен жұмыс іздеушілерін тексеру

Іскерлік қатынастарды бастау немесе жалғастыру туралы шешім қабылдағанға дейін, жұмысқа үміткерлерді тарту кезінде, заңды тұлғаларға қатысу кезінде, Контрагенттермен және басқа да мұдделі тараптармен өзара іс-қимыл жасау кезінде Компания олардың сенімділігін, мұдделер қақтығысының болмауын, саяси маңызы бар тұлғалармен өзара байланысын тексеруді жүзеге асырады, бедел туралы ақпаратты талдайды.

Ізденушілерді осы Саясатта белгіленген талаптарға сәйкестігін тексеру рәсімі Компанияның ішкі құжаттарына сәйкес жүзеге асырылады.

7.3. Бухгалтерлік есеп және аудит

Барлық мұдделі тараптар үшін ақпараттың қолжетімділігін қамтамасыз ету мақсатында Компания заңнама мен ішкі нормативтік құжаттардың талаптарына толық сәйкес бухгалтерлік, салықтық және басқару есебін жүргізуіді жүзеге асырады.

Барлық қаржы-шаруашылық операциялар бухгалтерлік және есептің өзге де түрлерінде толықтық, шынайылық және ашықтық қағидаттарын ескере отырып көрсетіледі.

Компания шаруашылық операцияларды бухгалтерлік есепте көрсетпей жүзеге асыруға, бухгалтерлік, басқарушылық және есепке алудың өзге де түрлерінің деректерін жалған көрсетуге немесе бұрмалауға жол бермейді.

Компанияның барлық шаруашылық операциялары тиісті қараудан өтеді және ішкі нормативтік құжаттардың талаптарына сәйкес үәкілетті қызметкерлер бекітеді.

Бухгалтерлік есеп және есеп беру заңнама мен Компанияның ішкі құжаттарының талаптарына сәйкес тұрақты ішкі және сыртқы аудиттен өтеді.

7.4. Өкілдік шығыстарды жүзеге асыру және сыйлықтар беру

Сыйлықтар алу немесе беру, қонақжайлыштың көрсету құрмет пен сырттайтын белгісі болып табылады, егер олар символдық сипатта болса, іскерлік тәжірибесі сәйкес келсе, Компания үшін беделге қауіп тәндірмесе, жасырын сыйақы ұсынбаса, шешім қабылдауға әсер етуге шақырылмаса және басқа адамдарға мұндай әсерді көруге себеп бермесе, жақсы іскерлік қатынастарды қалыптастырады.

Егер Қызметкердің пікірінше, сыйлықты қабылдау немесе іскери кешкі асқа/түскі асқа шақыру Контрагенттің немесе үшінші тұлғаның негізсіз пайдасын күтуіне әкеліп соқтырса, ол бұл туралы өзінің тікелей басшысына, жауапты адамға немесе «сенім телефонына» хабарлауы керек.

Лауазымды тұлғалардың Контрагенттің есебінен іскерлік түскі/кешкі асқа сыйлықтар алуға немесе шақырулар қабылдауға құқығы жоқ.

Лауазымды адамдар/Қызметкерлер саяси маңызы бар адамнан ақша қаражатын, сыйлықтар, қонақжайлыштың белгілерін, қандай да бір құндылықтарды беруге немесе алуға құқылы емес. Ерекшелік - саяси маңызы бар адамдар медальдарды ардагерлерге тапсыруға, Компания Қызметкерлерін құттықтауға, өндірістік объектілердің салтанатты ашылуарына, сондай-ақ мемлекеттік және ұлттық мерекелерге,

3 редакция		20/09/2023
WD--PLC-06	Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат	11 беттен 19 бетке

сондай-ақ Компания мен осы Саяси маңызы бар адамдар арасындағы өзара іс-қимылды талқылау мақсатында басқа да іскерлік жиналыстарға шақырылатын іс-шаралар. Бұл ретте осы іс-шаралар/жиналыстар шеңберінде Саяси маңызы бар адамға басқа шақырылған адамдарға қатысты преференциялар берілмейді.

Сыйлықтар мен өкілдік шығындардың барлық шығындары шығындар туралы есептерде, сондай-ақ Компанияның ішкі құжаттарының талаптарына сәйкес сыйлықтар мен қонақжайлышқа белгілерін тіркеу журналында дұрыс ескерілуі керек.

Сыйлықтар беру және алу, сондай-ақ өкілдік шығыстар Компания қонақтарына және бөгде үйымдарға бағалы сыйлықтар беру қағидаларына, Искерлік әдеп кодексіне және Компанияның өзге де ішкі құжаттарына сәйкес жүзеге асырылады.

7.5. Қайырымдылық және демеушілік қызметті жүзеге асыру бойынша шектеулер

Компания мемлекеттік органдарға, коммерциялық және коммерциялық емес үйымдарға, олардың өкілдеріне, сондай-ақ өзге де тұлғаларға тікелей қайырымдылық және демеушілік көмек көрсетпейді.

Компанияның қайырымдылық және демеушілік көмегі келесі жолдармен көрсетілуі мүмкін:

- Компанияның қайырымдылық және демеушілік көмек көрсету саясатына сәйкес ақша қаражатын аудару;
- ескірген активтерді қайырымдылық мақсаттарға есептен шығару (Компания басшылығының келісімі бойынша жүзеге асырылуы мүмкін);
- жергілікті атқарушы органдардың өтініштері бойынша аз қамтылған отбасыларға көмек көрсету (Компания басшылығының келісімі бойынша жүзеге асырылуы мүмкін).

7.6. Саяси қызметке қатысадан бас тарту

Компания саяси партияларға, үйымдарға және олармен байланысты қорларға тікелей немесе жанама қатыспайды, оның ішінде оларды қолдау үшін демеушілік және өзге де төлемдерді жүзеге асырмайды.

Компанияның қызметкерлері мен лауазымды адамдары, егер мұндай қатысу компанияның мүдделеріне зиян келтірмесе және мүдделер қақтығысын тудырmasa, жұмыстан бос уақытында жеке тұлғалар ретінде өз қалауы бойынша саяси қызметке қатысуға құқылы.

7.7. Сыбайлас жемқорлық әрекеттерін жасағаны үшін жауапкершілікке тарту

Компания сыбайлас жемқорлық әрекеттері және сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманың және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы ішкі нормативтік құжаттардың талаптарын өзге де бұзушылықтар үшін тез және сөзсіз жауапқа тарту үшін барлық ықтимал ақылға қонымды және занды күш-жігерді осындай бұзушылықтардың мөлшері мен нысанына қарамастан қолданады.

Компания осы Саясатта белгіленген сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасағаны үшін жауапкершілікке тартылған адамдар туралы ақпаратты белгіленген тәртіппен жариялау құқығын өзіне қалдырады.

7.8. Жауап беруден бас тарту

Компания сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасаудан бас тартқан компанияның Қызметкерлері/Лауазымды тұлғалары, егер заңың, немесе осы Саясаттың талаптарын бұзу арқылы ғана болдырмауға болатын мұндай бас тарту нәтижесінде Компания қосымша материалдық және материалдық емес пайда алмаса, залал тартса да, тәртіптік жауапкершілікке тартылмайтынына кепілдік береді.

Компания жол берілмейді деп санайды және Компанияның басқа қызметкери/лауазымды тұлғасы жасаған сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтың болжамды фактісі туралы адал хабарлаған Компания Қызметкерлеріне/Лауазымды тұлғаларына, тіпті мұндай күдік расталмаса да, жауап шараларын үақтылы анықтауға және жолын кесуге тырысады.

Бұл Саясат Компаниядағы этикалық нормалар мен принциптерді ілгерілету жүйесінің негізгі буыны болып табылады және Компанияның беделіне де, айналасындағыларға да зиян келтіруі мүмкін

З редакция		20/09/2023
WD--PLC-06	Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат	12 беттен 19 бетке

әрекеттерден аулақ болуға тырысып, адалдық пен сенім негізінде әріптестерімен және сыртқы мүдделі тараптармен қарым-қатынас орнатуға шақырады.

7.9. «Сенім телефоны»

Компанияға деген сенімнің жоғары деңгейін ұстап тұру, бизнесті жүргізу этикасының халықаралық стандарттарын сақтау, сондай-ақ алайқтық пен сыбайлас жемқорлық жағдайларының алдын алу және жолын кесу мақсатында Компанияда WhatsApp нөмірі 87022241891, әл.пошта hotline@westdala.kz. бойынша «Жедел желі» жұмыс істейді.

«Сенім телефоны» арқылы жүгінген кез келген тұлға өзіне ыңғайлы нысанда, оның ішінде анонимділік шарттарында өзіне белгілі болған Компанияда ұрлау және ысырап ету, алайқтық, парақорлық, Коммерциялық пара беру, Мүдделер қақтығысы, сыбайлас жемқорлықтың басқа да көріністері және Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат ережелерін бұзы фактілерін туралы хабарлай алады.

Әрбір өтініш мүқият қаралады, өтінішті қараша нәтижелері Компанияның жауапты тұлғаларының назарына жеткізіледі, негіздер болған жағдайда Компанияның ішкі нормативтік құжаттары мен рәсімдеріне сәйкес тиісті тексеру жүргізіледі. «Жедел желі» байланыстары Компанияның ресми веб-сайтында Интернет желісінде, ақпараттық стендтерде және өзге де қоғамдық орындарда орналастырылады.

Келіп түскен шағымдар/өтініштер бойынша дәлелдерді алдын ала тексеру нәтижесінде қылмыстық немесе әкімшілік құқық бұзушылық белгілері байқалған жағдайда, тексеру материалдары шешім қабылдау үшін Компанияның бірінші басшысына жіберіледі.

7.10. Құқық қорғау органдарымен өзара іс-қимыл жасау

Компания тиісті құқық қорғау органдарына Компания белгілі болған сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар туралы хабарлауға міндеттеме алады.

Компания Қызметкерлері тарапынан құқық қорғау органдарымен өзара іс қимыл келесі нысандарда мүмкін:

- құқық қорғау органдарының сыбайлас жемқорлық және алайқтық белгілері бар бұзушылықтар жасалған жағдайлар туралы хабардар ету;
- сыбайлас жемқорлықтың жолын кесу немесе тергеу жөніндегі іс-шараларды жүргізу кезінде құқық қорғау органдарына жәрдем көрсету;

7.11. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулер және кірістер мен мүлікті декларациялау

7.11.1. Олардың өз өкілеттіктерін жеке, топтық және өзге де қызметтік емес мүдделерде пайдалануына әкеп соғыу мүмкін іс-әрекеттердің жасалуына жол бермеу мақсатында лауазымды тұлғалар мен жұмыскерлер сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді өзіне қабылдайды:

а) мүліктік және мүліктік емес иғліктер мен артықшылықтар алу немесе алу мақсатында ресми таратылуға жатпайтын қызметтік және өзге де ақпаратты пайдалануға;

б) Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген жағдайларды қоспағанда, Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес қызметтік міндеттерін атқаруға байланысты сыйлықтар қабылдау.

7.11.2. Аталған адамдардың сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді қабылдауға келісімін жауапты тұлға жазбаша нысанда тіркейді.

7.11.3. Аталған адамдардың сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді қабылдамауы лауазымға қабылдаудан бас тартуға не лауазымнан босатуға (лауазымнан босатуға) әкеп соғады, олардың қылмыстық жазаланатын іс-әрекет және әкімшілік құқық бұзушылық белгілері болмаған жағдайларда оларды сақтамауы олардың тиісті қызметтің тоқтатуы үшін негіз болып табылады.

3 редакция		20/09/2023
WD--PLC-06	Сыбайлас жемқорлықта қарсы саясат	13 беттен 19 бетке

8. САЯСИ МАҢЫЗЫ БАР ТҮЛҒАЛАРМЕН ЖӘНЕ ҚОҒАММЕН ӨЗАРА ІС-ҚИМЫЛ

8.1. Компания Саяси маңызы бар түлғалармен кез-келген диалог пен өзара іс-қимыл бастамашыл, адал, ашық, жауапты және дәйекті тәсілге негізделіп, қолданыстағы заңнама мен іскерлік этика стандарттарына сәйкес келуі керек деп санайды.

8.2. Компания Қызметкерінің/Лауазымды түлғасының саяси маңызы бар түлғалармен кез келген орынсыз өзара іс-қимылына қатаң тыйым салынады.

8.3. Компания саяси маңызы бар түлғалардың пайдасына, сондай-ақ олардың жақын туыстарының, жұбайларының, жекжаттарының пайдасына кез келген төлемдерден, сондай-ақ Компаниядан қандай да бір заңсыз артықшылықтар немесе преференциялар алу мақсатында тікелей немесе жанама түрде материалдық немесе өзге де пайда алуды қоса алғанда, аталған түлғалардың мүддесі үшін төлемдерден, оның ішінде:

- а) өкілдік іс-шараларға қатысады үйімдастыру немесе төлеу (өтемақы);
- б) демалысты үйімдастыру немесе төлеу (өтемақы), ауруларды емдеу және алдын алу;
- в) іссапар және өзге де шығыстарды үйімдастыру немесе төлеу (өтемақы).

8.4. Компанияның Қызметкерлеріне / Лауазымды түлғаларына тікелей немесе делдалдар арқылы ақша қаражатын, қандай да бір өзге құндылықтарды немесе материалдық немесе өзге де пайданы саяси маңызы бар түлғаларға айырбастау немесе заңсыз артықшылықтар немесе преференциялар алу мақсатында ұсынуға, беруге, үәде беруге, беруге сендіруге тыйым салынады.

8.5. Компанияның Қызметкерлеріне / Лауазымды түлғаларына тікелей немесе делдалдар арқылы Саяси маңызы бар түлғаларға кез-келген ынталандыру төлемдерін ұсынуға, беруге немесе үәде етуге тыйым салынады.

8.6. Саяси маңызы бар түлғалармен, олардың Жақын туыстарымен, жұбайларымен, Жекжаттарымен шарттар жасасу жоғары сыйбайлас жемқорлық тәуекел факторы болып табылады. Мұндай тәуекелді болдырмау үшін Компания әлеуетті Қызметкерлер мен Контрагенттердің ішкі құжаттарға сәйкес Саяси маңызы бар түлғалармен байланыстырылғын тексереді.

8.7. Өз іс-әрекеттерінің зандаудығына немесе әдептілігіне кез келген күмән туындаған жағдайда, Компания Қызметкерлері/Лауазымды түлғалары Компанияның комплаенс бөлімінен кеңес алуға міндетті.

9. СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚ ТӘУЕКЕЛДЕРІН БАҒАЛАУ ЖӘНЕ БАСҚАР

9.1. Сыйбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау мен бағалауға көзқарас осы тәуекелдерді үақтылы және тиімді басқаруды қамтамасыз ететіндей үйімдастырылуы тиіс.

9.2. Компания сыйбайлас жемқорлық тәуекелдерін бағалау Компания Қызметкерлері, Лауазымды түлғалардары, Контрагенттер және Компаниямен ынтымақтасатын өзге де үшінші түлғалар тарапынан сыйбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарға неғұрлым бейім нақты бизнес-процестерді айқындау үшін жүргізіледі.

9.3. Компанияда сыйбайлас жемқорлық тәуекелдерін бағалауды жүргізуіндегі мынадай тәртібі белгіленген:

- а) Компания қызметін жекелеген бизнес-процестер түрінде ұсыну;
- б) әрбір бизнес-үдеріс үшін сыйбайлас жемқорлық және өзге де құқық бұзушылықтарда барынша бейім болуы мүмкін «сыни» нұктелер мен бағыттарды айқындау;
- в) ықтимал сыйбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтардың сипаттамасы: сыйбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасау кезіндегі пайданың сипаттамасы, парақорлықтың немесе коммерциялық пара берудің ықтимал нысандары.

9.4. Сыйбайлас жемқорлық тәуекелдерін басқару келесідей жүзеге асырылады:

а) нәтижелерді бағалауды және өткізілген іс-шаралар бойынша есептілікті қоса алғанда, Компанияның сыйбайлас жемқорлық тәуекелдерінің карталарын дайындау;

3 редакция		20/09/2023
WD--PLC-06	Сыбайлас жемқорлықта қарсы саясат	14 беттен 19 бетке

б) ішкі құжаттарға сәйкес мүдделер қақтығысы туралы хабарламаны тұрақты толтыруды қоса алғанда, сыбайлас жемқорлықта қарсы арнайы рәсімдерді белгілеу;

в) сыбайлас жемқорлықта қарсы іс-шаралардың тиімділігін талдау;

г) жаңа сыбайлас жемқорлықта қарсы іс-шараларды әзірлеу (қайта қарастырылады) және қолданыстағы іс-шараларды жетілдіру.

9.5. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін бағалау осы Ереженің әзірлеу және енгізу кезінде, Ереже бекітілгеннен кейін - кемінде екі жылда бір рет жүргізіледі.

9.6. Қолданыстағы сыбайлас жемқорлықта қарсы жүйенің тиімділігін мерзімді талдау ішкі аудиттер шеңберінде, сондай-ақ сыртқы консультанттар (аудиторлар) тәуелсіз тексерулер шеңберінде жүзеге асырылады.

10. САЯСАТТЫ ОРЫНДАМАҒАНЫ (ТИІСІНШЕ ОРЫНДАМАҒАНЫ) ҰШІН ЖАУАПКЕРШІЛІК

10.1. Осы Ереженің талаптарын сақтау үшін жауапкершілік атқаратын лауазымына қарамастан Компанияның әрбір Қызметкеріне/Лауазымды тұлғаларына жүктеледі.

10.2. Компания Қызметкерінің/Лауазымды тұлғаларының сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар және/немесе алаяқтық әрекеттер жасауды Еңбек міндеттерін өрескел бұзы деп танылады.

10.3. Компанияның Қызметкері/Лауазымды тұлғасының мәртебесі мен лауазымына қарамастан жауапкершілікке тартылуға тиіс. Жауапкершілікке тарту Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жүзеге асырылады.

10.4. Компания Қызметкерінің/Лауазымды тұлғаның сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар және/немесе алаяқтық әрекеттер жасауда қатысса белгілі болып және анықталған жағдайда, Компания Қызметкерді/Компанияның лауазымды тұлғасын Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасында белгіленген тәртіптік жауапкершілікке тартуға құқылы.

10.5. Жеткілікті негіздер болған жағдайда жоғарыда көрсетілген фактілер бойынша ішкі тергеп-тексеру материалдары кінәлі адамдарды әкімшілік немесе қылмыстық жауаптылықта тарту туралы етінішпен құқық қорғау органдарына беріледі.

10.6. Компанияға зиян және залал келтірілген жағдайда Компания сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар және/немесе алаяқтық әрекеттер жасаған тұлғаға қатысты азаматтық талап-арызбен сотқа жүгіну құқығын өзіне қалдырады.

11. ҚОРЫТЫНДЫ ЕРЕЖЕЛЕР

11.1. Іскерлік этиканың халықаралық стандарттарын, бизнесті жүргізу дің ашықтығы мен айқындылығын сақтау үшін Компанияның Қызметкерлері/Лауазымды адамдары Компанияның ішкі құжаттарына сәйкес сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауда итермеледің барлық жағдайлары туралы жауапты адамды хабардар етуге тиіс.

11.2. Компанияның басқа Қызметкерлерінің/Лауазымды тұлғаларының немесе Контрагенттердің іс-әрекеттерінің заңдылығына, ықтимал сыбайлас жемқорлық әрекеттеріне және үрліктерге, алаяқтықтарға, коммерциялық пара беруді, мүдделер қақтығысын және өзге де Қызметкерді/Компанияның лауазымды тұлғасын, Контрагентті немесе өзге де тұлғаны қоса алғанда, өзге де бұзушылықтарға қатысты күмән туындаған жағдайда ашық диалог нысанында (оның ішінде жасырын түрде) өзінің немесе Компанияның ішкі құжаттарында белгіленген рәсімге сәйкес «жедел желіге» жүгінуге міндетті.

3 редакция		20/09/2023
WD--PLC-06	Сыбайлас жемқорлықта қарсы саясат	15 беттен 19 бетке

Сыбайлас жемқорлықта қарсы іс-қимыл туралы ережеге
№ 1 қосымша
Еңбек шартына қосымша

**«WEST DALA» ЖШС-ДЕ (ВЕСТ ДАЛА) СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚТА ҚАРСЫ ІС-ҚИМЫЛ ЖӨНІНДЕГІ
САЯСАТТЫҢ НОРМАЛАРЫН САҚТАУ МІНДЕТТЕМЕСІ**

1. Қызметкер «WEST DALA» «ВЕСТ ДАЛА» ЖШС-де Сыбайлас жемқорлықта қарсы іс-қимыл жөніндегі Саясаттың және Компанияның іскерлік этика кодексінің мазмұнымен танысқанын растанды және оларды сақтауға міндеттенеді.

2. Қызметкер міндеттенеді:

2.1. Сыбайлас жемқорлық әрекеттеріне тікелей немесе жанама турде, жеке өзі немесе үшінші тұлғалардың делдалдығы арқылы қатыспауға, оның ішінде кез келген нысанда (ынталандыруыш төлемдер), оның ішінде ақша қаржаты, құндылықтар, қызметтер нысанында формальдылықтарды жеңілдештеп үшін пара мен төлемдерді ұсынбауға, бермеуге, үәде бермеуге, сұрамауға және алмауға міндеттенеді коммерциялық ұйымдарды, билік және өзін-өзі басқару органдарын, қазақстандық және шетелдік мемлекеттік қызметшілерді, жеке компаниялар мен олардың өкілдерін қоса алғанда, қандай да бір тұлғаларға және қандай да бір тұлғалардан немесе ұйымдардан өзге де пайда әкеледі.

2.2. Айналасындағылар Компанияның мұддесі үшін немесе оның атынан сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасауға немесе оған қатысуға дайын деп түсіндіруі мүмкін мінез-құлыштан бас тартуға міндеттенеді.

2.3. Тікелей басшыны және Сыбайлас Жемқорлықта қарсы саясаттың сақталуын бақылауға жауапты адамдыdereу хабардар етуге міндеттенеді:

- Қызметкерді сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға көндіру жағдайлары туралы;

- Компанияның басқа Қызметкерлерінің, Контрагенттерінің немесе өзге де тұлғалардың сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасау жағдайлары туралы Қызметкерге белгілі болған ақпарат туралы;

- Қызметкердің мұдделер қақтығысының туындау мүмкіндігі немесе туындауы туралы.

3. Қызметкер Сыбайлас Жемқорлықта қарсы саясаттың сақталуын бақылауға жауапты Компанияның «жедел желісіне» өзінің іс-әрекеттерінің, сондай-ақ Компанияда өзара іс-қимыл жасайтын басқа Қызметкерлердің, Контрагенттердің немесе өзге де тұлғалардың іс-әрекеттерінің, әрекетсіздігінің немесе ұсыныстарының заңдылығы немесе әдептілігі туралы құдіктері туралы хабарлау мүмкіндігімен танысты.

4. Қызметкерге келесілер түсіндірілді, егер ол сыбайлас жемқорлықтың болжамды фактісі туралы хабарлаған болса немесе пара беруден немесе алудан бас тартса, Коммерциялық пара беруден немесе Парапорлықта делдалдық етудің кез келген басқа тәсілінен бас тартса, оның ішінде оны қоса алғанда, Компанияның бірде-бір қызметкері санкциялар мен құдалауға ұшырамайды, оның ішінде мұндай бас тарту нәтижесінде Компания жоғалған пайдаға ие болды немесе коммерциялық және бәсекелестік артықшылықтар алынбады.

5. Қызметкерге қазақстандық және басқа да қолданыстағы заңнаманың сыбайлас жемқорлықта қарсы талаптарын бұзғаны үшін тәртіптік, әкімшілік, азаматтық-құқықтық және/немесе қылмыстық жауаптылықта тарту мүмкіндігі, сондай-ақ сыбайлас жемқорлықта қарсы іс-қимыл жөніндегі Ереже және Компания іскерлік әдеп кодексі туралы ескертілді.

6. Қызметкерге Компаниядағы сыбайлас жемқорлықта қарсы іс-қимыл жөніндегі Ереженің және қолданылатын сыбайлас жемқорлықта қарсы заңнаманың қағидаттары мен талаптары туралы қосымша сұрақтары болған жағдайда, ол Ереженің сақталуын бақылауға жауапты компанияның комплаенс бөліміне жүргіне алатыны түсіндірілді.

«___» 20 ж. /

3 редакция		20/09/2023
WD--PLC-06	Сыбайлас жемқорлықта қарсы саясат	16 беттен 19 бетке

**Сыбайлас жемқорлықта қарсы іс-қимыл туралы ережеге
№ 2 қосымша**

**«ВЕСТ ДАЛА» ЖШС ҚЫЗМЕТКЕРІНІҢ СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚТА ҚАРСЫ ЗАҢНАМА ТАЛАПТАРЫН
САҚТАУ ЖӨНІНДЕГІ ЖАДЫНАМАСЫ**

1. Қандай мінез-құлыштың салынады?

«WEST DALA» «ВЕСТ ДАЛА» ЖШС-нің (бұдан әрі - Компания) Компаниядағы сыбайлас жемқорлықта қарсы іс-қимыл жөніндегі саясаты (бұдан әрі – Ереже) Сыбайлас жемқорлықтың кез келген нысандарына тыйым салады: қызметтік бапты теріс пайдалану, Пара беру (Белсенді пара беру), Пара алу (Пассивті пара алу), делдалдық ету, өкілеттіктерді теріс пайдалану, Коммерциялық пара беру не жеке тұлғаның өзінің лауазымдық жағдайын Компания мен мемлекеттің мүдделеріне қайшы, ақша, құндылықтар, өзге де мүлік немесе қызметтер түрінде пайда алу үшін өзге де заңсыз пайдалануы өзіне немесе үшінші тұлғаларға мүліктік сипаттағы, өзге де мүліктік құқықтар не басқа жеке тұлғалардың аталған тұлғаға мұндай пайданы заңсыз беруі, сондай-ақ аталған әрекеттерді заңды тұлғаның атынан немесе оның мүддесі үшін жасау.

2. Пара дегеніміз не?

Пара - бұл тұлға өзінің қызметтік жағдайына байланысты жасай алатын немесе жасауды керек болған пара берушінің мүддесі үшін қабылданған материалдық құндылықтар (заттар немесе ақша) немесе қандай да бір мүліктік пайда немесе қызмет.

Пара қаржылық немесе басқа артықшылықты қоса алғанда, құндылығы бар нәрсе болуы мүмкін. Пара мысалдары мыналарды қамтиды (бірақ шектемейді):

- қаржылық төлемдер немесе ақшалай немесе баламалы төлемдер туралы үәделер (мысалы, сыйлық сертификаттары),

- сыйлықтар, ойын-сауық және қонақжайлыштық белгілері (мысалы, саяхат, тамақтану және тұру),
- қызметтер,
- қарыздар және құнды қамтамасыз ету,
- кез келген түрдегі мүлік немесе мүліктегі кез келген үлес,
- өсімпұлдан қорғау және кез келген міндеттемеден босату,
- сәйкес емес сыйақы үшін берілетін кез келген нәрсе,
- тәжірибелі, жұмыс тәжірибесін ұсыну немесе үақытша немесе тұрақты жұмыс ұсыну (жақын туыстарына, жұбайларына, жеккеттаратына бірдей қызметтерді/тауарларды ұсынуды қоса алғанда),

Парақорлықты қорғау үшін параның кез-келген жергілікті салада, бизнесте, кәсіpte немесе кәсіpte қажетті шара екендігінің дәлелі қолданыла алмайды.

3. Белсенді парақорлық

Компания Қызметкерлері/Лауазымды тұлғалары үшін бұны істеуге болмайды:

- Саяси ашық тұлғаға немесе оның пайдасы үшін немесе олардың нұсқауы бойынша ынталандыру төлемдерін, басқа да жөнсіз төлемдерді немесе жеңілдіктерді қоса алғанда, пара ұсыну, үәде ету немесе төлеу;

- мұндай мінез-құлышты ынталандыру, делдалдық ету, көмектесу немесе қолдау.

Саясатты бұзу, егер Компанияның Қызметкері/Лауазымды адамы пара беру кезінде саяси маңызы бар адамға пара беру кезінде делдал болып табылса, Компанияның Қызметкері/Лауазымды адамы оның орнына пайда таппаса да пайда болады.

4. Пассивті парақорлық

Компания қызметкерлеріне /лауазымды тұлғаларына тыйым салынады:

- Саяси маңызы бар тұлғадан пара алу немесе алу туралы сұрау, талап ету, келісу.

Бұл тыйым компанияның қызметкері/лауазымды адамы өз пайдасына немесе басқа адамның атынан пара алғанына қарамастан қолданылады.

Сыбайлас жемқорлықта қарсы саясатты бұзу, егер Компанияның Қызметкері/Лауазымды адамы пара сұраса немесе талап етсе; пара іс жүзінде төленбейі мүмкін.

3 редакция		20/09/2023
WD--PLC-06	Сыбайлас жемқорлықта қарсы саясат	17 беттен 19 бетке

5. Коммерциялық пара дегеніміз не?

Коммерциялық пара беру-коммерциялық немесе өзге үйымда басқару функцияларын орындайтын адамға ақшаны, бағалы қағаздарды немесе өзге де мүлікті заңсыз беру, сондай-ақ оған өзінің қызметтік жағдайын пайдаланғаны үшін мүліктік сипаттағы қызметтерді заңсыз көрсету, сондай-ақ пара беруді жүзеге асыратын адамның мұддесі үшін қызмет бойынша жалпы қамқоршылық немесе жол берушілік.

6. Артықшылық қашан Пара немесе Коммерциялық пара болып саналады?

Артықшылық беру, егер ниет болса, құндылықта қарамастан, Пара болып табылады:

- алушының немесе басқа адамның орынсыз әрекеттерін ынталандыру немесе ынталандыру (Коммерциялық пара беру); немесе

- коммерциялық артықшылықта ие болу немесе ұстап қалу мақсатында өзінің лауазымдық міндеттерін орындау кезінде Саяси маңызды адамға (заңсыз немесе басқа жолмен) әсер ету.

Артықшылық беру Пара болуы мүмкін, егер:

- сыбайлас жемқорлық пен паралық қарсы іс-қимыл туралы тиісті заңдар бойынша заңсыз;
- ол екінші тарап үшін міндеттемені немесе міндеттеменің көрінуін жасайды;
- ол белгілі бір пайда немесе жалпы қолдау көрсету мақсатында адамды іс-әрекетке немесе әрекетсіздікке итермелейді мақсат етеді. артықшылық берушіге немесе осындай адамды үйимдастыруға;
- ол белгілі бір пайданы немесе осындай тұлғаның үйімін қамтамасыз ететін адамға жалпы қолдау көрсету мақсатында адамды әрекетке немесе әрекетсіздікке итермелейге арналған;
- бұл құн, жиілік немесе жеткізу әдісі бойынша негізсіз.

7. Тағы не тыйым салынған?

Сіз үшін тыйым салынған:

Бұл сіз үшін тыйым салынған:

- қаржыны ұрлау және жалған мәлімдеме жасау, инсайдерлік сауда, ақшаны жылдыстату немесе қараждатты заңсыз пайдалану сияқты қылмыстық әрекеттерді қоса алғанда, қаржылық бұзушылықтарға бару;

- Компанияның алдын ала рұқсатынсыз активтерді, нысандарды немесе зияткерлік меншікті қоса алғанда, Компания ресурстарына қол жеткізу немесе пайдалануды басқаларға пайдалану немесе жеке үсыну;

- коммерциялық үйимның, мемлекеттік (толық немесе ішінара) үйимның жеке қызметкерін немесе Саяси ықпалы бар тұлғаны заңсыз әрекеттерге итермелей әрекеті;

- агент немесе байланысты тұлға арқылы тікелей немесе жанама түрде Параны/Коммерциялық параны үсыну, беру немесе рұқсат ету:

- a. Саяси тұлғаға немесе коммерциялық немесе басқа үйимның басшысына, қызметкеріне немесе қызметкеріне:

- қандай да бір басекелестің, жеткізушінің немесе Тапсырыс берушінің қызметкеріне шешілмеген пайданы (мүліктік немесе басқа) үсыну немесе үсыну, бұл жосықсыз басекелестік артықшылықта және Компанияның басекелестерінен орынсыз артықшылығына әкелуі мүмкін кез келген пайда сияқты қолданыстағы басекелестік ережелерін бұзуға әкелуі мүмкін;

- Компанияға қатысты заңсыз басекелестік артықшылықта қол жеткізу мақсатында Саяси ықпалы бар тұлғалармен кез келген байланыстарды пайдалануға;

- Саясатқа сәйкес тиісті емес төлемдер немесе сыйайылық белгілері немесе осындай әрекетке құдік туғызатын кез келген мән-жайлар туралы хабарламау;

- тараптарды қаржылық немесе өзге де пайда алуға немесе міндеттемеден жалтаруға итермелейтін алайқтық жалған мәлімдемелерді қоса алғанда, іс-әрекеттер жасау;

- жоғарыда аталғандардың кез келгенін жасыруға немесе жасыруға әрекеттенну.

Жадынамамен таныстым, барлығы толық көлемде оқылды және түсіндірілді.

ТАӘ _____
Қолы _____

Күні _____

3 редакция		20/09/2023
WD--PLC-06	Сыбайлас жемқорлықта қарсы саясат	18 беттен 19 бетке

**Сыбайлас жемқорлықта қарсы іс-қимыл туралы саясатқа
№ 3 қосымша**

Контрагенттермен шарттар үшін сыбайлас жемқорлықта қарсы ескертпенің мысалы

1. [Шарт бойынша контрагенттің атауы] осы Шарт бойынша әрекет ететін онымен аффилииленген барлық жеке және заңды тұлғалардың (бұдан әрі олардың әрқайсысы «аффилииленген тұлға» деп аталады), оның ішінде иелерінің, директорлардың, лауазымды адамдардың, қызметкерлер мен агенттердің [шарт бойынша контрагенттің атауы] шектеусіз осы ескертпенің кепілдіктерін сақтауын қамтамасыз етуге міндеттенеді.

2. [Шарт бойынша контрагенттің атауы] және барлық аффилииленген тұлғалар тікелей немесе жанама түрде мынадай әрекеттерді жасамауға міндеттенеді:

2.2.1. Бизнесі заңсыз алу, сақтау немесе жүргізу не «WEST DALA» «ВЕСТ ДАЛА» ЖШС (бұдан әрі КОМПАНИЯ) үшін заңсыз артықшылықтар алу мақсатында мемлекетпен байланысты кез келген тұлғаларға қандай да бір ақшалай қаражатты төлеуге, ұсынуға, үәде беруге не төлеуге немесе өзге де құндылықтарды (сыйлықтарды, ойын - сауық пен субсидияларды қоса алғанда) беруге.

2.2.2. Коммерциялық пара беруді және бизнесі жүргізудің өзге де заңсыз және заңсыз құралдарын қоса алғанда, коммерция саласында пара алуға тыйым салатын қолданыстағы заңдарды бұзатын өзге де іс-әрекеттер жасамау.

3. [Шарт бойынша контрагенттің атауы] мемлекетпен байланысты тұлға болып табылмайды және оның лауазымды тұлғалары, қызметкерлері не тікелей немесе жанама иелері болып табылатын саяси маңызы бар тұлғалары болмайды. [Шарт бойынша контрагенттің атауы] қандай да бір саяси маңызы бар тұлға [шарт бойынша контрагенттің атауы] лауазымды адам немесе қызметкер болатын не [шарт бойынша контрагенттің атауы] қатысадың тікелей немесе жанама үлесін алатын барлық жағдайлар туралы компанияны жазбаша нысанда дереу хабардар етуге міндеттенеді.

4. [Шарт бойынша контрагенттің атауы] қандай да бір заңсыз мақсаттарда емес, заңды шаруашылық қызметті жүзеге асыру мақсатында құрылған және тек заңды қаржыландыру көздеріне ие.

5. [Шарт бойынша контрагенттің атауы] және оның аффилииленген тұлғалары алайтық немесе сыбайлас жемқорлықта байланысты қандай да бір заңға қайши әрекеттер жасағаны үшін сottalған жоқ немесе оларды жасағаны үшін кінәлі деп танылған жоқ. [Шарт бойынша контрагенттің атауы] егер [шарт бойынша контрагенттің атауы] немесе оның қандай да бір аффилииленген тұлғалары осындай құқыққа қайши әрекеттерді жасағаны үшін сottalса немесе жасағаны үшін кінәлі деп танылса, компанияны дереу жазбаша нысанда хабардар етуге міндеттенеді.

6. [Шарт бойынша контрагенттің атауы] компанияның ресми веб-сайтында компанияның іскерлік этика Кодексімен және сыбайлас жемқорлықта қарсы іс-қимыл саясатымен танысқанын растайды. [Келісімшарт бойынша контрагенттің атауы] компанияның іскерлік этика кодексін және сыбайлас жемқорлықта қарсы іс-қимыл саясатын толық түсінетіндігін күәландырады.

7. [Шарт бойынша контрагенттің атауы] осы Сыбайлас жемқорлықта қарсы ескертпенің талаптары нақты немесе ықтимал бұзылған жағдайда компанияға адал көмек көрсетуге және жардемдесуге міндеттенеді, оның ішінде өз иелеріне, директорларына, лауазымды тұлғаларына және басқа да үlestes тұлғаларға сауалнама жүргізу мүмкіндігін қамтамасыз етуге міндеттенеді.

8. [Шарт бойынша контрагенттің атауы] компания қызметіне байланысты сыбайлас жемқорлықта қарсы Ескертпе талаптарын бұзудың барлық жағдайлары туралы компанияға уақытылы хабарлауға міндеттенеді. Талаптарды бұзы жағдайлары туралы хабарлау үшін [шарт бойынша контрагенттің атауы] компания туралы ақпарат компанияның ресми веб-сайтында орналастырылған компанияның "жедел желісін" пайдалануға міндетті.

¹ Егер Контрагент мемлекетпен байланысты тұлға болса, мәтінді өзгерту қажет

² Бар болса мәтінді өзгерту және жария лауазымды тұлғалардың тізбесін алу қажет

3 редакция	 WEST DALA	20/09/2023
WD--PLC-06	Сыбайлас жемқорлықта қарсы саясат	19 беттен 19 бетке

12. Өзгерістерді тіркеу параграфы

Редакция	Қайта қараша күні	Енгізілген өзгерістердің сипаттамасы	Лауазымы/ өзгерістер енгізген тұлғаның Т.А.Ә.
2	16.11.2022	Процесс Құқықтық қамтамасыз ету қызметінен комплаенс бөліміне берілді. Процедура толығымен қайта қаралды	Комплаенс бөлімінің бастығы Елубаев Ж. М.
3	20/09/2023	ESG енгізілуіне байланысты Ереже Саясат болып өзгертілді	Комплаенс бөлімінің бастығы Елубаев Ж. М.

13. Танысу парагы